

ВИСНОВОК
ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ
ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ

ЛЮ Яна

**«Організаційно-методичні засади відбору баскетболістів при
комплектуванні національних збірних команд до головних змагань року»
на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт**

У відповідності до пп. 25–26 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (із змінами), на кафедрі кіберспорту та інформаційних технологій Національного університету фізичного виховання і спорту України 18 листопада 2025 року ЛЮ Яном було проведено публічну презентацію наукових результатів дисертації на тему: «Організаційно-методичні засади відбору баскетболістів при комплектуванні національних збірних команд до головних змагань року» та її обговорення (науковий керівник – доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор Микола БЕЗМИЛОВ).

За результатами проведення публічної презентації та обговорення дисертації на засіданні кафедри кіберспорту та інформаційних технологій прийнято рішення надати здобувачу ЛЮ Яну позитивний висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

ВИСНОВОК

Актуальність теми дисертації. Стрімкий розвиток сучасного баскетболу та поглиблення процесів глобалізації та професіоналізації гри призвели до суттєвої інтенсифікації змагальної діяльності команд високої кваліфікації та перегляду багатьох традиційних підходів до підготовки спортсменів високого класу. Регулярні виступи на клубному рівні чергуються із запрошенням баскетболістів до лав національних збірних команд на різних етапах річного циклу підготовки, зростає значущість раціональної періодизації тренувальних і змагальних навантажень.

Проблема пошуку обдарованих спортсменів, здатних до конкурентної боротьби в найбільш престижних міжнародних змаганнях, сьогодні набуває особливого значення. Престижність та популярність ігрових видів спорту, їх соціальна значущість у всьому світі на сьогоднішній день досягли такого масштабу, що у багатьох національних збірних команд виникає реальна

проблема елементарної кваліфікації до участі в головних змаганнях ігрового сезону.

Постійне зростання рівня конкурентної боротьби на змаганнях вимагає від спортсменів все більшого прояву специфічних якостей, універсальності та готовності до демонстрації найвищих спортивних результатів у досить щільному графіку змагань на клубному рівні та під час виступів за національні збірні команди своїх країн. При цьому потрібно чітко розуміти, що пошук та відбір спортсменів багато в чому буде залежати від повноти знань, що відображають провідні, для конкретного виду спорту, якості та властивості, їх комплексної діагностики з урахуванням існуючих завдань на кожному із етапів багаторічного вдосконалення.

Сьогодні існує дефіцит спеціальних знань щодо організаційно-методичних засад складного процесу управління підготовкою професійних баскетболістів для участі в матчах за національну збірну команду своєї країни.

Важливим є визначення та систематизація комплексу інформативних критеріїв, які можуть бути використані тренерським штабом під час прийняття рішення щодо відбору гравців до головної команди країни. Ефективність цього процесу буде залежати від об'єктивності та точності процедури оцінювання прояву важливих параметрів підготовленості спортсменів, а також збалансованості системи організаційних заходів, спрямованих на забезпечення необхідних умов підготовки збірної команди до відповідальних міжнародних змагань.

Представлена до розгляду дисертаційна робота Ля Яна спрямована на теоретичне та практичне вирішення зазначених проблем.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження було виконано на кафедрі кіберспорту та інформаційних технологій Національного університету фізичного виховання і спорту України згідно з Планом науково-дослідної роботи НУФВСУ на 2021–2025 рр. за темою 2.2 «Удосконалення підготовки до головних змагань макроциклу збірних команд України у спортивних іграх» (№ держреєстрації 0121U108185).

Внесок дисертанта, як співвиконавця теми, полягає в обґрунтуванні і узагальненні організаційно-методичних засад та розробці критеріїв відбору спортсменів під час комплектування збірних команд для участі в змаганнях з баскетболу в рамках річного циклу підготовки.

Наукова новизна одержаних наукових результатів полягає в тому, що в роботі:

- вперше систематизовано і представлено організаційні умови підготовки та методичні аспекти формування складу національних збірних команд для участі в головних змаганнях року в сучасних умовах глобалізації та професіоналізації баскетболу;

- вперше представлено покроковий алгоритм організації етапного відбору баскетболістів до складу національних збірних команд та запропоновано його концептуальні принципи;
- вперше визначено інформативні критерії для відбору спортсменів високого класу до лав національних збірних команд в річному циклі підготовки та визначено їх пріоритетну значущість для відбору під час комплектування складів збірних команд в різних фазах ігрового сезону;
- вперше розроблено модельні кількісно-якісні характеристики, які відображають рівень підготовленості кандидатів для відбору в національну збірну;
- визначено факторну структуру техніко-тактичної підготовленості баскетболістів високого класу різного ігрового амплуа;
- визначено вплив віку баскетболістів на ефективність ведення ними змагальної діяльності та встановлено оптимальні вікові зони досягнення найвищих спортивних результатів в матчах національних збірних на престижних міжнародних змаганнях;
- розширено дані про специфічні особливості змагальної діяльності в баскетболі та необхідність врахування її кількісних параметрів протягом ігрового сезону;
- розширено дані щодо особливостей побудови етапу безпосередньої підготовки національних збірних команд до участі в головних змаганнях року;
- доповнено знання з питань підготовки баскетболістів на різних етапах багаторічного вдосконалення, відбору та орієнтації, моделювання та прогнозування, контролю та оцінювання рівня підготовленості та ефективності змагальної діяльності.

Практичне значення роботи полягає у впровадженні запропонованого алгоритму організації відбору та інформативних критеріїв для відбору баскетболістів під час перманентного процесу комплектування національних збірних команд у річному циклі підготовки до участі в міжнародних змаганнях. Сформульовані в дисертації висновки і пропозиції використано для впровадження в практику роботи Громадської спілки «Федерація баскетболу України», в навчальний процес студентів кафедри історії та теорії олімпійського спорту Національного університету фізичного виховання і спорту України.

Теоретичне значення отриманих результатів. Отримані в роботі результати дозволяють систематизувати масив наукової і науково-методичної інформації, розширити існуючі уявлення щодо проблеми спортивного відбору баскетболістів під час комплектування національних збірних команд для участі в головних змаганнях року.

Представлені у дисертаційній роботі організаційно-методичні засади, критерії, принципи та загальний алгоритм організації відбору спортсменів під

час комплектування національних збірних команд можуть стати методичною основою для подальшої розробки проблематики із деталізацією теоретичних положень і результатів досліджень для впровадження в освітній процес і науково-дослідну роботу в спеціалізованих закладах вищої освіти спортивного профілю.

Ступінь обґрунтованості і достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Наукові положення, висновки та практичні рекомендації, що висвітлені у дисертаційній роботі, повною мірою відповідають меті і завданням та обґрунтовані наведеними даними згідно з результатами дослідження. Розв'язання поставлених у роботі завдань супроводжується використанням комплексу взаємозв'язаних сучасних валідних методів дослідження.

Отримані результати дослідження базуються на достатньому фактичному матеріалі, що цілком забезпечує належну достовірність і обґрунтованість основних наукових положень дисертаційної роботи та сформульованих у ній висновків. Ступінь вірогідності отриманих кількісних даних забезпечений значним обсягом дослідження, кількістю випробовуваних, отриманими цифровими даними, використанням у роботі сучасних методів дослідження та застосуванням адекватних методів математичного опрацювання матеріалів.

Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих працях. Основні наукові положення дисертації опубліковано в наукових журналах та представлено в тезах на науково-практичних конференціях різного рівня. В опублікованих наукових працях зі співавторами та без дисертант самостійно виконав експериментальну частину дослідження та проаналізував отримані результати.

Наукові результати дисертації висвітлені в 5 наукових публікаціях: 1 стаття у науковому виданні з переліку наукових фахових видань України, 2 статті у періодичному науковому виданні США, проіндексованому в базі даних Scopus (Q3); 2 публікації апробаційного характеру.

Апробація результатів дисертації. Основні положення й результати дослідження оприлюднено на: XIV–XV Міжнародних конференціях «Молодь та олімпійський рух» (м. Київ, 2024–2025); III Міжнародній конференції «Сталий розвиток і спадщина у спорті: проблеми та перспективи» (м. Київ, 2024).

Конкретний особистий внесок дисертанта в одержання наукових результатів, що виносяться на захист. Мету та завдання дослідження сформульовано спільно із науковим керівником. Автор самостійно проаналізовано літературні посилання та передовий досвід. Також здобувач самостійно розробив анкети для опитування експертів, здійснив аналіз статистичних даних ефективності техніко-тактичної діяльності баскетболістів збірних команд різних вікових категорій в міжнародних матчах. Усі розділи

власних досліджень, висновки та аналіз отриманих результатів дисертації оформлено автором самостійно. Здобувачем сформульовано висновки, які повністю відповідають поставленим завданням. Дисертантом підготовлено матеріали для наукових публікацій та для впровадження наукових розробок у практику.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертацію викладено грамотною українською мовою. Структура дисертації та стиль її подання відповідають вимогам МОН України. Побудова – логічна. Адекватно використано наукові терміни. Цифровий матеріал структуровано в таблицях та рисунках, що полегшує сприйняття змісту матеріалу, представленого в розділах.

Відповідність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту. Дисертаційна робота **ЛЮ Яна** на тему: «Організаційно-методичні засади відбору баскетболістів при комплектуванні національних збірних команд до головних змагань року» є завершеним науковим дослідженням і за змістом повністю відповідає спеціальності 017 Фізична культура і спорт.

Рекомендація дисертації до захисту. Розглянувши дисертацію **ЛЮ Яна** «Організаційно-методичні засади відбору баскетболістів при комплектуванні національних збірних команд до головних змагань року» та наукові публікації за темою дисертації, визначивши особистий внесок у всіх зарахованих за темою дисертації наукових публікаціях, опублікованих зі співавторами, а також за результатами публічної презентації здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення вважаємо, що робота є актуальною, виконана здобувачем ступеня доктора філософії особисто, являє собою повністю завершену наукову працю, під час підготовки якої застосовувалися сучасні методи досліджень, має наукову новизну, практичне значення, містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, нове розв'язання актуального наукового завдання щодо формування організаційно-методичних засад відбору баскетболістів при комплектуванні національних збірних команд до участі в головних змаганнях року, систематизації інформативних критеріїв та створення поетапного алгоритму комплексного оцінювання можливостей баскетболістів високого класу, адекватна поставленій меті та містить висновки, які відповідають завданням. Було проведено метрологічну експертизу дисертаційного дослідження. У роботі відсутні порушення академічної доброчесності. Дисертаційна робота повністю відповідає вимогам, передбаченими пп. 6–7 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, що висувуються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії, та рекомендується до захисту з метою присудження здобувачу **ЛЮ**

Яну ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Комісія рекомендує вченій раді НУФВСУ утворити спеціалізовану вчену раду для розгляду та проведення разового захисту дисертації ЛЮ Яна з метою присудження йому ступеня доктора філософії у такому складі:

голова спеціалізованої вченої ради: Ольга БОРИСОВА, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, проректор з науково-педагогічної роботи Національного університету фізичного виховання і спорту України;

рецензент: Світлана ШУТОВА, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, завідувач кафедри спортивних ігор Національного університету фізичного виховання і спорту України;

рецензент: Олег БАЙРАЧНИЙ, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, завідувач кафедри футболу Національного університету фізичного виховання і спорту України;

опонент: Олена МІТОВА, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, завідувач кафедри спортивних ігор Навчально-наукового інституту «Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту» Українського державного університету науки і технологій;

опонент: Руслана СУШКО, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, професор кафедри фізичного виховання і педагогіки спорту Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Висновок підготувала комісія у складі:

Д.фіз.вих., професор

К.фіз.вих., доцент

К.фіз.вих., доцент

Голова засідання,
К.фіз.вих., доцент

Ольга БОРИСОВА

Світлана ШУТОВА

Олег БАЙРАЧНИЙ

Олена ЯКОВЕНКО

Підписи Борисової О., Шутової С., Байрачного О., Яковенко О. засвідчую

24.11.2025

Григорук А.В.